

Iz rana curi biljni sok koji privlači ose i stršljene.

Ličinke žderu ispod kore sve do srži u ovalnim hodnicima širine 1 – 3 cm, pri čemu stvaraju vrlo grubu piljevinu.

ŠTETE NA GRANAMA STRIZIBUBE - *Anoplophora glabripennis*

Izlazne rupe su okrugle.

IZLAZNE RUPE STRIZIBUBE - *Anoplophora glabripennis*

MJERE I SUZBIJANJE

U slučaju pronalaska azijske strizibube mjere će se provoditi sukladno odredbama članka 14. Zakona o biljnom zdravstvu ("Narodne novine", br. 75/05 i 55/11) i odredbama članaka 7. i 8. Pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma – *Anoplophora chinensis* (Forster) ("Narodne novine", br. 59/10 i 62/11).

Protiv ovog štetnog organizma ne postoje djelotvorni insekticidi pa su jedine djelotvorne mjere zabrana transporta napadnutih stabala, drvnih dijelova i ambalaže bez termičke obrade. Napadnuta stabla moraju se najhitnije u potpunosti uništiti.

UNIŠTAVANJE STRIZIBUBAMA NAPADNUTIH STABALA

VAŽNOST PRAVOVREMENOG OTKRIVANJA I SURADNJE

Iz svjetskih iskustava poznato je kako je za sprječavanje širenja karantenskih organizama ključan njihov što raniji pronalazak. Što će informacija o prisutnosti strizibuba stići kasnije do nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj, više će stabala biti zaraženo, a eradikacija će biti teža, dugotrajnija i skuplja.

NADLEŽNA TIJELA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja:
Fitosanitarni sektor, tel: 01 6109 459

Fitosanitarna inspekcija, tel: 01 6109 457

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva
i vodnog gospodarstva,
Sektor šumarske inspekcije, tel: 01 6002 979

Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo,
Zavod za zaštitu bilja, tel: 01 2311 640

Hrvatski šumarski institut, tel: 01 6273 000

AUTORI

Tekst: Dr.sc. Milan Pernek, milanp@sumins.hr;
<http://stetnici.sumins.hr>
Fotografije: Milan Pernek i Hannes Krehan

Tisak:

GRAFOPROM TISAK, Lepoglava, tel. 042 791 555

Naklada: 2.000 kom

Listopad, 2011.

Tiskanje ovog letka omogućilo je Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, u okviru Programa posebnog nadzora "Anoplophora chinensis (Forster) azijska strizibuba" za 2011. godinu.

AZIJSKA STRIZIBUBA "ZVJEZDANO NEBO" OPASAN KARANTENSKI ŠETNI ORGANIZAM *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)

Azijska strizibuba *Anoplophora glabripennis* ozbiljan je karantenski štetnik i prijatna listopadnom drveću u parkovima i šumama Republike Hrvatske. Štete koje može izazvati usporedive su s umiranjem brijesta i rakom kestena zajedno. Kako bi se, u slučaju ulaska ovog štetnika u Hrvatsku, uspješno spriječilo njegovo širenje, iznimno je važno da bude što prije primijećen, a informacija proslijeđena u nadležne službe. Zbog toga se u ovom letku daje kratak opis strizibube s ilustracijama kako bi se što veći broj ljudi upoznao s izgledom i štetama koje može izazvati.

AZIJSKA STRIZIBUBA “ZVJEZDANO NEBO” (*Anoplophora glabripennis*)

OSNOVNI PODACI

IME VRSTE

zvjezdano nebo, azijska strizibuba – *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)

TAKSONOMSKI POLOŽAJ

Red: **COLEOPTERA**

Natporodica: **CHRYSOMELOIDEA**

Porodica: **CERAMBYCIDAE**

Podporodica: **LAMIINAE**

Pleme: **LAMIINI**

FITOSANITARNI STATUS

Karantenski štetni organizam (Hrvatska i Europska unija)

BILJKE DOMAĆINI

Listaće, prije svega javori (*Acer spp.*), topole (*Populus spp.*), platane (*Platanus spp.*) i divlji kesten (*Aesculus hippocastanum*).

RASPROSTRANJENOST

Karantenski štetnik *A. glabripennis* podrijetlom je iz Kine, Koreje i Tajvana, a na području Europe prvi je put pronađen u Austriji (Braunau) 2001. godine. Unesen je također u Sjevernu Ameriku (1996.), gdje se uspio proširiti i u šume.

FITOSANITARNI RIZICI I NAČIN ŠIRENJA

Anoplophora glabripennis se prenosi zaraženim biljkama ili u drvu za pakiranje i može se pojaviti u bilo kojem trenutku i na bilo kojoj lokaciji na teritoriju Republike Hrvatske.

Ličinke buše hodnike u drvu i dovode do smrti stabla. U Europi nema prirodne neprijatelje te je zbog toga naročito opasan štetnik drveća. Nalazi se na A1 listi karantenskih vrsta Europske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO¹).

Anoplophora glabripennis do 2011. godine nije utvrđena na teritoriju Republike Hrvatske, za razliku od vrste *A. chinensis*, koja je nađena u jednom rasadniku 2007. godine. Zahvaljujući brzom reakciji nadležnih tijela i uvođenju strogog režima karantene, širenje štetnika je spriječeno. Od 2008. godine provodi se program posebnog nadzora za azijsku

¹ EPPO –European and Mediterranean Plant Protection Organization; Hrvatska je članica EPPO-a od 1951. godine kao dio Jugoslavije, a od 1994. godine kao samostalna zemlja

strizibubu, u sklopu kojega se obavljaju dva godišnja pregleda biljaka u rasadnicima i šumama oko rasadnika.

PREPOZNAVANJE

Ličinke su dugačke 5 cm, bez nogu, sa sjajnim svijetlosmeđim hitiniziranim prsištem.

LIČINKA STRIZIBUBE - *Anoplophora glabripennis*

Kukac je sjajan, dugačak 2 – 4 cm, crne boje s većim brojem bijelih mrlja na pokrildu (odatle i naziv zvjezdano nebo).

ODRASLI KUKAC - *Anoplophora glabripennis*

Crno-bijela ticala dulja su od tijela (kod mužjaka 1,3, a kod ženke 2,5 puta).

SIMPTOMI NAPADA

Napadnuta stabla pokazuju simptome pada vitalnosti kao što su venuće i smeđenje lišća.

Odrasli kukci lako su uočljivi tijekom rojenja (od svibnja do listopada).

U vrijeme rojenja obavljaju tzv. regeneracijsko žderanje na granama i lišču pri čemu izazivaju specifične ozljede grana.

REGENERACIJSKO ŽDERANJE STRIZIBUBE - *Anoplophora glabripennis*

Ženke polažu jaja od lipnja, pri čemu radi ubušivanja ličinki stvaraju ozljede koje se šire, a drvo zadeblja zbog kalusiranja.

IZBUŠENI HODNICI SA PILJEVINOM STRIZIBUBE - *Anoplophora glabripennis*